

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.V.20.352/2016/4.

A tanács tagjai: . Molnár Ambrus a tanács elnöke, Dr. Magosi Szilvia előadó bíró, Dr. Madarász Anna bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Dr. ifj. Szilágyi János ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője: Havasi és Karczub Ügyvédi Iroda ; ügyintéző: dr. Havasi Karolin ügyvéd)

A per tárgya: biztosítási szolgáltatás nyújtása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.21.232/2014/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 24.G.40.881/2011/51.

Rendelkező rész

- A Kúria a jogerős közbenső ítéletet hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

- Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 570.000 (ötszázhetvenezer) forint fellebbezési és felülvizsgálati eljárási költséget, valamint térítsen meg az államnak, felhívásra 1.442.500 (egymillió-négyszáznegyvenkettőezer-ötszáz) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A szerződő fél és biztosított felperes, valamint a biztosító alperes között 2010. május 20-tól kezdődő kockázatviseléssel vagyonszolgáltatási szerződés jött létre a 2010.április 20. napján tett ajánlat tartalma szerint. A 2010. szeptember 6-án az ajánlattal egyezően kiállított biztosítási kötvény rögzíti, hogy a kötvény mellékletében feltüntetett telephelyeken a felperes saját tulajdonú épületeket, építményeket 539.700.000 forintra, saját tulajdonú gépet, berendezést, felszerelést 75.000.000 forintra, idegen tulajdonú készleteket 10.000.000 forintra biztosít. A kötvényhez mellékelte 2010. május 19-én kelt részletező - mely telephelyenként rögzíti a biztosított vagyontárgyakat a biztosítási összeg megjelölésével - 75.000.000 forintra biztosított műszaki gépet,

berendezést idegen tulajdonúként tüntet fel. A kötvény tartalmazza továbbá, hogy a kártérítési limit betöréses lopás esetén 20.000.000 forint/kár/év. Az alperes minimális mechanikai védelmet rendben levőnek tart, 20.000.000 forint kártérítési limit erejéig. A kötvény záradéka alapján a fedezet kiterjed az építés - szerelés tevékenységekkel összefüggésben bekövetkezett károokra is 10.000.000 forint/kár/év kártérítési limit mértékig. A szerződés részét képezte az ATLASZ „ALL RISKS” Vagyongbiztosítás Biztosítási Szabályzata (módozati jelzőkód: ARV-001-2009), valamint az ATLASZ Vagyongvédelmi Szabályzata (módozati jelzőkód: VVSZ 001-2008).

- [2] A Vagyongbiztosítás Biztosítási Szabályzata 48. pontja tartalmazza, hogy a biztosított köteles a biztosítónak haladéktalanul írásban bejelenteni minden olyan lényeges változást, amely a biztosító kockázatviselésének mértékére kihat.

A 49. pont szerint változás-bejelentési kötelezettség alá tartozik különösen:

a) a biztosított telephelyen belüli biztosított vagyonérték 10%-ot meghaladó változása,

c) a biztosított telephelyek/vagyontárgyak bérbeadása,

i) a kockázatviselés helyén új tevékenység, új technológia beindítása, új anyagok alkalmazása.

- [3] A biztosított telephelyek egyike a szerződéskötéskor a felperes által használaton kívülnek mondott ingatlan. A település szélén, a főút mellett található ingatlanon álló épület a már hosszabb ideje nem üzemelő Csárda.

- [4] A felperes a biztosítási szerződés megkötését követően az ingatlant 10 évre bérbe adta és a bérleti szerződésben vállalta, hogy a felújítás megkezdéséig a bérleményben tárolja a bérlő által oda szállított gépeket, berendezéseket, építőanyagokat.

A telephelyen belüli biztosított vagyonérték 10%-ot meghaladó növekedését előidézve a csárda épületébe betárolásra kerültek a bérlő ingóságai (többnyire konyhatechnikai eszközök) és a felelősségére olyan építőanyagok, melyeket az általa megrendelt felújítási munkálatok megkezdése előtt a vállalkozó a munkaterületre szállított.

A felperes az épületet őriztette minden nap 23 óra és másnap 6 óra között.

- [5] Az őrzéssel megbízott személy, miután bejelentette néhány napos távollétét, 2010. július 26-án 3 óra körül eltávozott az ingatlanból és csak 2010. július 29-én 16 óra körül tért vissza. Az épületben ez alatt az idő alatt ablak leszerelés módszerével betöréses lopás történt, melynek során berendezési tárgyakat, ablakszárnyakat vittek el, valamint a betárolt ingóságokat.

- [6] A felperes a biztosítási eseményt az alperesnél bejelentette.

A Btk. 316. § (1) bekezdésébe ütköző és a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő lopás büntetnének megalapozott gyanúja miatt ismeretlen tettes ellen folytatott nyomozás 2010. szeptember 27-én felfüggesztésre került, mivel nem volt megállapítható az elkövető kiléte.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [7] A felperes keresetében a Csárdában 2010. július 26. és 29. napja között történt betöréses lopásra 18.030.761 forint és ezen összeg után 2010. augusztus 29. napjától a kifizetés napjáig járó, a Ptk. 301/A. § (2) bekezdése szerinti kamat megfizetésére kérte kötelezni az alperest, szerződés teljesítése címén.

Előadta, hogy a biztosítási kötvényhez mellékelte részletezőben rögzített tartalommal vagyongbiztosítási szerződést kötött, mely szerint a perbeli telephelyen saját épületet, építményt 54.300.000 forintra, idegen műszaki gépet, berendezést 14.000.000 forintra, idegen készletet 7.000.000 forintra biztosított. A betöréses lopás során a saját tulajdonában lévő épületben és berendezésekben 3.800.000 forint, a bérlő épületben tárolt berendezéseiben 8.643.678 forint, míg a vállalkozó bérlemény felújításához leszállított és az épületben tárolt építőanyagaiban 6.067.083 forint kár keletkezett.

- [8] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Egyebek mellett azzal védekezett, hogy a felperesnek gondoskodnia kellett volna az épület őrizetéről, melynek elmulasztása az 1959. évi IV.

törvény (a továbbiakban: Ptk.) 556. § (3) bekezdése alapján a biztosító mentesülését eredményezi. A kereset a Ptk. 540. § (3) bekezdésére tekintettel is alaptalan, mivel a felperes nem tett eleget változásbejelentési kötelezettségének. A Vagyongbiztosítás Biztosítási Szabályzatának 9. pontja alapján pedig a biztosító azért nem kötelezhető szolgáltatásra, mert az ingatlan nem felelt meg a vagyonvédelmi szabályzatban foglaltaknak.

Az első- és másodfokú ítélet

- [9] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest a perköltség megfizetésére.
- [10] Abból indult ki, hogy a felek a biztosítási szerződés létrejöttét nem vitatták, a Ptk. 537. § (1) bekezdése értelmében pedig az írásbeli megállapodást, illetőleg a biztosító elfogadó nyilatkozatát a biztosítási kötvény kiállítása pótolja. Az adott esetben az ajánlat és a kötvény is saját tulajdonú biztosított vagyontárgyak vonatkozásában 614.700.000 forintot (épületek és építmények: 539.700.000 forint, műszaki gépberendezés, felszerelés: 75.000.000 forint), idegen tulajdonúak vonatkozásában pedig 10.000.000 forintot tüntet fel a kötvény mellékletét képező telephelyi részletezővel szemben, így a felek jogviszonyára az ajánlatban és a kötvényben szereplő összegek irányadók. A kötvényt nem vitatottan a felperes megkapta, az abban foglaltakat nem vitatta, így ennek megfelelő tartalommal jött létre a felek közötti megállapodás. A lefolytatott bizonyítás eredményeként megállapítható volt a „betöréses lopás” biztosítási esemény bekövetkezése.
- [11] Bejelentési kötelezettség a biztosító felé csak a lényeges körülmények tekintetében áll fenn, melyeket tartalmazza a szerződés részét képező vagyonbiztosítási szabályzat 48. és 49. pontja. A felperes megsértette a szerződésben vállalt kötelezettségét azáltal, hogy nem jelentette a telephelyen belül biztosított vagyonérték (idegen vagyonnál 10.000.000 forint) 10%-ot meghaladó változását, mely azáltal következett be, hogy a több mint 6.000.000 forint értékű építőanyag és a 8.600.000 forint körüli értékre becsült berendezések betárolását lehetővé tette. Nem jelentette be továbbá, hogy a perbeli ingatlan bérbeadása megtörtént és elmulasztotta új tevékenység beindításának bejelentését, tekintettel arra, hogy az ingatlan a szerződéskötéskor közlése szerint használaton kívül volt. A bérleti szerződés megkötése, felújítási munkálatok megkezdése, valamint gépek, berendezések és építőanyagok betárolása, illetőleg ezekért való felelősségvállalás változásbejelentési kötelezettséggel terhelt lényeges körülményváltozás. A Ptk. 540. § (3) bekezdése értelmében a közlési, illetőleg a változásbejelentési kötelezettség megsértése esetén a biztosító kötelezettsége nem áll be, kivéve ha bizonyítják, hogy az elhallgatott, vagy be nem jelentett körülményt a biztosító a szerződéskötéskor ismerte, vagy az nem hatott közre a biztosítási esemény bekövetkeztében. A tanúként meghallgatott biztosítási alkusz a szerződéskötés körülményeire nem emlékezett. Az ingatlan bérbeadása, az ezzel kapcsolatos felújítási munkálatok előkészületei és az, hogy a felújítással, bérbeadással és új tevékenység megindításával összefüggésben idegen anyagok kerültek betárolásra, nyilvánvalóan közrehatott a biztosítási esemény bekövetkeztében.
- [12] A vagyonbiztosítási szabályzat 81. pontja a szándékos vagy súlyos gondatlanság vonatkozásában, illetőleg a 82. pontja a kármegelőzési és kárenyhítési kötelezettség megsértéséről a Ptk. 556. § (1), (3) bekezdésének megfelelően rendelkezik. A Ptk. 340. § (1) bekezdése értelmében nem kell megtéríteni a kárnak azt a részét, amely abból származott, hogy a károsult a kárelhárítási, illetőleg kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget. Az adott esetben ugyan minimális mechanikai védelem került kikötésre, de a felperes is tudta, vagy tudnia kellett, hogy a betárolt vagyontárgyak őrzése - figyelemmel a korábbi betörésekre és az ingatlan elhelyezkedésére is - szükséges, nyilvánvalóan ezért bízott meg őrt. Azáltal, hogy 2010. július 26. és 29. között nem gondoskodott az ingatlanba szállított ingóságok őrzéséről, a súlyos gondatlanság olyan mértékben megvalósult, amely már a szándékosság határát súrolja. Mindezekre tekintettel az alperes mentesülése fennáll.

- [13] Az ítéletábra közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és megállapította, hogy az alperes a felperessel szemben a 2010. július 26. és 29. napja között bekövetkezett betöréses lopás biztosítási eseményből eredő károkra szolgáltatási kötelezettséggel tartozik a 2010. április 20. napján tett ajánlat tartalma szerint létrejött biztosítási szerződés, valamint az ATLASZ ALL RISK vagyont biztosítás feltételei szerinti terjedelemben. Erre figyelemmel a felek fellebbezési eljárásban felmerült költségét megállapította, és visszaküldte az iratokat az elsőfokú bíróságnak a kereset megszerzésének vizsgálata érdekében.
- [14] A rendelkezésre álló iratok alapján arra következtetett, hogy a Ptk. 537. § (2) bekezdése szerint a 2010. április 20. napján kelt biztosítási ajánlat tartalmának megfelelően jött létre a biztosítási szerződés. A biztosítási ajánlat és a kötvény a biztosított vagyontárgyak tekintetében ugyanazt tartalmazza, azonban mindkettőtől eltér a kötvény melléklete, amely telephelyenként rögzíti a biztosított vagyontárgyakat a biztosítási összeg megjelölésével. Ez az ellentmondás azonban nem volt feloldható. A jogvita elbírálásánál a biztosítási ajánlat tartalmát kell irányadónak tekinteni.
- [15] A továbbiakban abból indult ki, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a biztosítási esemény bekövetkezett, amelyet a fellebbezés sem támadott.
- [16] A kármegelőzési kötelezettség elmulasztása tekintetében nem értett egyet az elsőfokú bíróság álláspontjával. Az adott esetben nem jöhetett szóba szándékos károkozás, illetőleg a kármegelőzési, kárenyhítési kötelezettség szándékos megszegése. A súlyosan gondatlan magatartás a szándékos magatartással határos magatartást jelent, amikor lényegében a biztosított kívánja a biztosítási esemény bekövetkezését és ezért nem teszi meg a kármegelőzés és kárenyhítés körébe tartozó intézkedést. Általánosságban a súlyosan gondatlan magatartásokat a felelőtlenség, a hátrányos következményekkel kapcsolatos nagyfokú közömbösség jellemzi. Óvatlanság, figyelmetlenség nem elegendő a gondatlanság súlyos fokának megállapításához. Tény, hogy a tettes a biztosított épületbe bejutva az épületben tárolt vagyontárgyakat tulajdonította el. A Vagyonvédelmi Szabályzat egyes vagyonvédelmi szintekhez tartozó előírásokon túlmenően, így a mechanikai védelem mellett bizonyos esetekre őrzési kötelezettséget ír elő. Ez azonban az építményben bekövetkezett károkra a biztosítási feltételek értelmében nem vonatkozhat. Az ingóságok az épületen belül helyezkedtek el, illetőleg kerültek tárolásra, ezért önmagában az, hogy az ingatlan őrzése adott időben szünetelt, nem minősíthető a szándékosság határát súroló olyan súlyosan gondatlan magatartásnak, amely a kármegelőzési kötelezettség megszegése folytán az alperes mentesülésére adna alapot.
- [17] A biztosítási szabályzatban foglaltakhoz képest az épületkár, rongálási kár, üvegtörés kár vonatkozásában a változásbejelentési kötelezettség megsértése, illetőleg a védelmi szint megvalósulása nem bír jelentőséggel, így az alperes biztosítási szolgáltatási kötelezettsége e körben fennáll, érdemi döntés azonban nem hozható, mert a felperes saját kárként berendezésekben keletkezett kárt is érvényesített, de nem különítette el a követeléseit, nem adta elő, hogy azok kapcsán külön-külön milyen összegű követelést támaszt.
- [18] A változásbejelentési kötelezettség elmulasztására alapított mentesülés körében nem lehetett a peradatok mellett megalapozottan állást foglalni. Vizsgálni kell, hogy a biztosítási ajánlatban foglaltakhoz képest a vagyonbiztosítási szabályzat 48. és 49. pontjába foglalt kötelezettségét a felperes megsértette-e, és ez a Ptk. 540. § (3) bekezdése alapján közrehatott-e a biztosítási esemény bekövetkezésében.
- [19] A berendezések, készletek tekintetében peradat, hogy a biztosítási szerződés létrejöttékor a felperesnek volt már az ingatlanban saját tulajdonú berendezése is, így e tekintetben a változásbejelentési kötelezettsége megsértése ugyancsak nem merülhetett fel.
- [20] Amennyiben az alperes mentesülése az idegen tulajdonú vagyontárgyak vonatkozásában nem áll fenn a változásbejelentési kötelezettség megsértése okán, akkor az alperes ellenkérelme alapján vizsgálendő, hogy a védelmi szint megvalósult-e, és így az egyes saját tulajdonú, illetve idegen tulajdonú berendezések, készletek vonatkozásában fennáll-e és mennyiben a szolgáltatási kötelezettség.

- [21] A vagyontárgyak, készletek vonatkozásában is a biztosítási szolgáltatás mértéke, vagyis a keresetösszecszerülésébe tartozó kérdés a bejelentési kötelezettség elmulasztása és a védelmi szint vizsgálata, amely tekintetében véglegesen nem lehetett elbírálni a rendelkezésre álló peradatok mellett a követelés megalapozottságát. Az azonban kétséget kizáróan megállapítható, hogy az alperes a betöréses lopás biztosítási eseményre biztosítási szolgáltatási kötelezettséggel tartozik a 2010. április 20. napján tett ajánlat tartalma szerint létrejött biztosítási szerződés ATLASZ ALL RISK vagyontárgybiztosítás feltételei szerint.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [22] Az alperes felülvizsgálati kérelmében az ítélet tábla közbenső ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Megsértett jogszabályi rendelkezésként a Pp. 206. § (1) bekezdését és a Ptk. 540. § (3) bekezdését jelölte meg.
- [23] A Pp. 206. § (1) bekezdésének megsértését abban látta, hogy a rendelkezésre álló adatok ellenére nem került megállapításra a felperes részéről a kármegelőzési kötelezettség súlyosan gondatlan megszegése. Mindazon okok közül, amelyek miatt a kármegelőzési kötelezettség súlyosan gondatlan megszegésére hivatkozott, az ítélet tábla csak egyet vizsgált. Figyelmen kívül hagyta, hogy a felperes annak ellenére nem gondoskodott az ingatlan őrzéséről, hogy ott már az állítása szerinti értékű, a betárolási nyilatkozatok szerinti ingóságokat tárolták, továbbá az ingatlanba korábban több esetben betörték, és gazdálkodó szervezetként a természetes személyekétől magasabb szintű elvárhatóság terheli, a betárolt ingóságokért szigorúbb felelősséget vállalt, mint ami a bérletre vonatkozó jogszabályokból következett volna. Mindezen körülményeket együttesen értékelve, nem pedig csak önmagában azt, hogy az ingatlan őrzése adott időben szünetelt, megállapítható a felperes felelőtlensége, a hátrányos következményekkel kapcsolatos nagyfokú közömbössége. A kármegelőzési kötelezettség súlyosan gondatlan elmulasztását alátámasztja a vagyontárgybiztosítási szabályzat 81. pontja, valamint azon tanúvallomása (16. sz. jegyzőkönyv), miszerint a felperes ügyvezetőjével kapcsolatban állva a felperes olyan megbízottja volt, akinek a tevékenységébe a biztosított vagyontárgyak kezelése is beletartozott.
- [24] A Ptk. 540. § (3) bekezdését egyrészt azzal sértette meg az ítélet tábla, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján nem találta megállapíthatónak a közlési kötelezettség sértést, holott a felperes nem tett eleget a vagyontárgybiztosítási szabályzat 49. pont a), c), i) alpontjában foglaltaknak. A Ptk. hivatkozott rendelkezését az ítélet tábla azzal is megsértette, hogy e rendelkezésnek téves értelmezést adott. A jogszabály helyes értelmezése szerint a mentesüléshez a biztosítónak elegendő bizonyítani a közlési vagy változásbejelentési kötelezettség biztosított általi megsértését.
- [25] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében hatályában fenntartani kérte a jogerős közbenső ítéletet. Rámutatott arra, hogy a felülvizsgálati eljárásban nem vitathatók a mérlegelési jogkörben tett megállapítások. A kérelemben hivatkozott tényeket, körülményeket az ítélet tábla részletesen vizsgálta. Nem keletkezett változásbejelentési kötelezettsége, mivel a telephely részletezőben megjelölt összeghatáron felül nem került idegen vagyontárgy betárolásra. Nem valós az alperes azon nyilatkozata, miszerint nem tudott a bérleti szerződés várható megkötéséről, illetve arról, hogy építőanyagok kerülnek betárolásra. A felperes a biztosítási alkusszal folytatott tárgyalásai alkalmával többször külön rákérdezett, lényeges-e a megkötendő biztosítási szerződés kapcsán, hogy a telephelyen építőanyagok kerülnek betárolásra, illetve külön rákérdezett, elegendő-e az ajtókon lévő zár, továbbá közölte, hogy amint talál bérletet, az ingatlan bérbe adja, mely esetben mindenképpen szükséges lesz egy belső és külső felújítás. E tény alátámasztja a per iratai közé csatolt e-mail levelezés, valamint a biztosítási alkusz tanúvallomása, miszerint jelezték neki ezen információkat, melyeket továbbított a biztosító felé. Az építkezés tényét, valamint azt, hogy az építési anyagok betárolásáról az alperes tudott, a kötvényen szereplő záradék is bizonyítja. Az

alperes a szerződéskötés szempontjából minden lényeges információ birtokában volt, melyekhez képest a szerződés megkötését követően sem történt változás. A szerződésnek megfelelő védelmi szint teljesült, sőt még ezen felüli védelemről is gondoskodott, jóllehet nem lett volna rá köteles, ezért megállapítható, hogy a tőle elvárható és a szerződésben is vállalt gondosságot tanúsította.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [26] A Pp. 270. § (2) bekezdése értelmében a jogerős ítélet felülvizsgálata jogszabálysértésre hivatkozással kérhető. A Kúria a felülvizsgálati kérelemben foglaltakat akként vette figyelembe [Pp. 3. § (2) bekezdés], hogy az alperes a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltak megsértésére a Ptk. 540. § (3) bekezdésének alkalmazása kapcsán is hivatkozott.
- [27] A felülvizsgálati kérelem alapos.
- [28] A peres felek között a Ptk. 536. § (1) bekezdése és 548. §-a által szabályozott vagyonbiztosítási szerződés - melynek feltételei közé emelték a Ptk. 200. § (1) bekezdésében biztosított jogukkal élve a biztosítási szabályzatot - nem a kötvényhez mellékelte részletező, hanem az ajánlat tartalmának megfelelően jött létre. A felperes betöréses lopás káreseményből származó igényt érvényesített. A biztosítási esemény bekövetkezése nem volt vitás. A biztosítási szolgáltatás nyújtására irányuló követeléssel szemben az alperes egyrészt mentesülésére hivatkozott [Ptk. 556. § (3) bekezdés], másrészt azzal védekezett, hogy nem állt be a szolgáltatási kötelezettsége [Ptk. 540. § (3) bekezdés].
- [29] A szerződő fél változás bejelentésére irányuló kötelezettségének - akár a Ptk. 540. § (2) bekezdésén, akár a biztosítási szabályzaton alapul - az az értelme, hogy a biztosító tudomást szerezzen a szerződéskötéskor felmért és vállalt kockázat mértékének változásáról.
- [30] A perbeli esetben a szerződéskötéskor az a kockázat szempontjából lényeges adat került a felperes által közlésre, hogy a biztosított épület használaton kívüli. A biztosítási esemény bekövetkezésére ez a helyzet az alperes kockázatviselése szempontjából lényegesen megváltozott azáltal, hogy a felperes 10 évre bérbe adta a csárdát, birtokba léptette a bérlőt és az épületbe a bérlő, valamint vállalkozója gépeket, berendezéseket, építőanyagot tárolt be.
- [31] A Biztosítási Szabályzat 48. pontja a felperes kötelezettségévé tette, hogy haladéktalanul írásban bejelentsen minden olyan lényeges változást, amely kihat a biztosító kockázatviselésének mértékére. A szerződéskötéskori és a biztosítási esemény bekövetkeztetési állapot egybevetése alapján általánossággal is megállapítható, hogy nőtt a kockázatviselés mértéke ahhoz képest, mint amekkora az elvállalásakor volt. Megállapítható az is, hogy a Biztosítási Szabályzat 49. a), c), i) pontjaiban különösen előírt bejelentési kötelezettségének sem tett eleget a felperes. Az utólagos közlési kötelezettség megsértésének tehát mindkét esete megvalósult.
- [32] A Kúria az előbbieken okán arra a következtetésre jutott, hogy a felperes megsértette a változás bejelentésére irányuló kötelezettségét, amely a Ptk. 540. § (3) bekezdése szerint azzal a következménnyel jár, hogy a biztosító szolgáltatási kötelezettsége nem áll be.
- [33] A hivatkozott jogszabályi rendelkezés ugyanakkor ez alól két kivételt határoz meg: az egyik az, hogy beáll a biztosító kötelezettsége, ha az elhallgatott, vagy be nem jelentett körülményt a biztosító a szerződéskötéskor ismerte;
- a másik pedig az, amikor az elhallgatott vagy be nem jelentett körülmény nem hatott közre a biztosítási esemény bekövetkeztében.
- A bizonyítási kötelezettség mindkét esetben a közlési kötelezettségét elmulasztó szerződő felet terheli. Az elsőfokú eljárás során a felperes e körben a Pp. 3. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelő tájékoztatást kapott, bizonyítás eredményét pedig az elsőfokú bíróság helyesen mérlegelte.

- [34] A biztosítási alkusz a szerződés megkötésében vett részt a felperes megbízottjaként. Tanúvallomása alapján nem lehet olyan ténymegállapításra jutni, hogy a szerződéskötést követően megváltozott körülményekkel az alperes már a szerződéskötéskor számolhatott.
- [35] A be nem jelentett megváltozott körülmények a Kúria álláspontja szerint is közrehatottak a biztosítási esemény bekövetkeztében. A jogszabályi megfogalmazás nem részletezi milyen módon valósulhat meg a közrehatás. Jogilag értékelhetőek a biztosítási esemény bekövetkeztében közvetett módon közreható körülmények is. Közvetett módon közreható körülménynek számít, ha a szerződő fél tevékenységével, a vagyontárgyak védelem nélküli felhalmozásával, az irántuk való érdeklődés felkeltésével alkalmat teremt a biztosítási esemény bekövetkezéséhez.
- [36] A be nem jelentett megváltozott körülmények a perbeli esetben is ilyen módon hatottak közre. Építőanyagot, ajtót, ablakokat, berendezési tárgyakat, gépeket vittek el, mely feltételezi, hogy „kifigyelték”, van mit elvinni és azt mikor lehet megtenni.
- [37] A változás bejelentési kötelezettség elmulasztása tehát olyan tényre, körülményre vonatkozott, amely közvetetten, de adekvát módon közrehatott a perbeli biztosítási esemény bekövetkeztében. A felperes ehhez képest nem bizonyította a jogszabályi következmény alóli kivételt.

Záró rész

- [38] A Kúria mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság keresetet elutasító döntésével értett egyet, ezért a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból jogszabálysértő jogerős közbenső ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.
- [39] A fellebbezési és a felülvizsgálati szakaszban az alperes képviselőjével felmerült ügyvédi munkadíjról a Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5), (6) bekezdése, 4/A. § (1) bekezdése alapján határozott. A feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket a felperes az 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdése folytán alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles az államnak felhívásra megfizetni.

Budapest, 2017. január 18.

Dr. Molnár Ambrus s.k. a tanács elnöke Dr. Magosi Szilvia s.k. előadó bíró Dr. Madarász Anna s.k. bíró